

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.12.2019
C(2019) 8836 final

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

z dne 16.12.2019

o določitvi tehničnih postavk podatkovnih nizov, tehničnih formatov ter podrobne ureditve in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčne raziskave na področju dohodka in življenjskih pogojev v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

z dne 16.12.2019

o določitvi tehničnih postavk podatkovnih nizov, tehničnih formatov ter podrobne ureditve in vsebine poročil o kakovosti glede organizacije vzorčne raziskave na področju dohodka in življenjskih pogojev v skladu z Uredbo (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. oktobra 2019 o ustanovitvi skupnega okvira za evropsko statistiko v zvezi z osebami in gospodinjstvi na podlagi podatkov na individualni ravni, zbranih z vzorci, spremembi uredb (ES) št. 808/2004, (ES) št. 452/2008 in (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES) št. 577/98¹ ter zlasti člena 7(1), člena 8(3) in člena 13(6) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija bi morala za zagotovitev natančnega izvajanja vzorčne raziskave EU-SILC na področju dohodka in življenjskih pogojev določiti tehnične postavke podatkovnega niza, tehnične formate za posredovanje informacij ter podrobno ureditev in vsebino poročil o kakovosti.
- (2) Raziskava EU-SILC je ključni instrument za zagotavljanje informacij, potrebnih za evropski semester in evropski steber socialnih pravic, zlasti v zvezi s porazdelitvijo dohodka, revščino in socialno izključenostjo, pa tudi za različne z njimi povezane politike EU o življenjskih pogojih in revščini, kot so politike na področju revščine otrok, dostopa do zdravstvenega varstva in drugih storitev, stanovanj, prezadolženosti in kakovosti življenja. Je tudi glavni vir podatkov za mikrosimulacije in hitre ocene porazdelitve dohodka in stopenj revščine.
- (3) Za primerljivost nacionalne in regionalne statistike o dohodku in življenjskih pogojih na mednarodni ravni je potrebna uporaba statističnih klasifikacij teritorialnih enot, izobrazbe, poklicev in gospodarskega sektorja, ki so skladne s klasifikacijami NUTS², ISCED³, ISCO⁴ in NACE⁵. Upoštevati bi bilo treba tudi priporočila Združenih

¹ UL L 261I, 14.10.2019, str. 1.

² Uredba (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1).

³ Mednarodna standardna klasifikacija izobrazbe iz leta 2011, <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf> (na voljo v angleščini in francoščini).

⁴ Priporočilo Komisije z dne 29. oktobra 2009 o uporabi Mednarodne standardne klasifikacije poklicev (ISCO-08) (UL L 292, 10.11.2009, str. 31).

narodov iz priročnika skupine iz Canberre o statistiki dohodkov gospodinjstev (*Canberra Group Handbook on Household Income Statistics*).

- (4) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za evropski statistični sistem –
SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se določajo tehnične postavke podatkovnega niza, tehnični formati za posredovanje informacij Komisiji (Eurostatu) s strani držav članic ter ureditev za posredovanje in vsebina poročil o kakovosti na področju dohodka in življenjskih pogojev (EU-SILC).

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „obdobje terenskega dela“ pomeni obdobje, v katerem se od respondentov zbirajo podatki;
- (2) „referenčno obdobje“ pomeni obdobje, na katero se nanaša posamezna informacija;
- (3) „presečni“ v zvezi s podatki pomeni podatke, ki se nanašajo na določen čas ali dano referenčno obdobje;
- (4) „longitudinalni“ v zvezi s podatki pomeni podatke, ki se nanašajo na naslednja referenčna obdobja in se opazujejo letno v določenem času v zvezi z isto enoto opazovanja;
- (5) „vzorčna oseba“ pomeni člana zasebnega gospodinjstva v prvotnem vzorcu, ki je na koncu referenčnega dohodkovnega obdobja star najmanj 16 let;
- (6) „vzorčno gospodinjstvo“ pomeni zasebno gospodinjstvo, v katerem je vsaj ena vzorčna oseba;
- (7) „model izbranega respondenta“ pomeni način vzorčenja, ki temelji na posameznikih, pri čemer je gospodinjstvo, ki mu pripada izbrani respondent, vzorčno gospodinjstvo, izbrani respondent pa je vzorčna oseba;
- (8) „starost“ osebe pomeni dopolnjeno starost v letih na koncu referenčnega dohodkovnega obdobja;
- (9) „trenutni član gospodinjstva“ pomeni člana vzorčnega gospodinjstva ob pridobivanju ali zbiranju podatkov;
- (10) „sostanovalec“ pomeni trenutnega člana gospodinjstva, ki ni vzorčna oseba;
- (11) „odcepitev gospodinjstva“ pomeni situacijo, ko vzorčne osebe, ki so v času vala x živele v vzorčnem gospodinjstvu, v času vala $x + 1$ živijo v več kot enem zasebnem gospodinjstvu na nacionalnem ozemlju, zajetem v ciljni populaciji; ob odcepitvi

⁵ Uredba (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o uvedbi statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Revizija 2 in o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 3037/90 kakor tudi nekaterih uredb ES o posebnih statističnih področjih (UL L 393, 30.12.2006, str. 1).

gospodinjstva obstaja samo eno začetno gospodinjstvo in eno ali več odcepljenih gospodinjstev;

- (12) „začetno gospodinjstvo“ pomeni vzorčno gospodinjstvo, v katerem se je zgodila odcepitev in v katerem katera koli vzorčna oseba, ki je v času vala x živel v navedenem gospodinjstvu, v času vala $x + 1$ še vedno živi na istem naslovu. Če je v času vala x v gospodinjstvu živel več kot ena vzorčna oseba in če te osebe v času vala $x + 1$ še vedno živijo na istem naslovu, vendar v različnih gospodinjstvih, je začetno gospodinjstvo gospodinjstvo vzorčne osebe, ki še vedno živi na prvotnem naslovu in ima najnižjo številko osebe iz Priloge III. Če v času vala $x + 1$ na naslovu iz vala x ne živi nobena vzorčna oseba, je začetno gospodinjstvo gospodinjstvo vzorčne osebe, ki je imela v valu x najnižjo številko osebe. Če ta oseba ni več živa ali ne živi več v zasebnem gospodinjstvu na nacionalnem ozemlju ciljne populacije, je začetno gospodinjstvo gospodinjstvo vzorčne osebe z naslednjo najnižjo številko osebe. Pri modelu izbranega respondenta „začetno gospodinjstvo“ pomeni gospodinjstvo izbranega respondenta;
- (13) „odcepljeno gospodinjstvo“ pomeni gospodinjstvo, ki je sestavljeno iz članov gospodinjstva, v katerem se je zgodila odcepitev, in ki ni začetno gospodinjstvo;
- (14) „združeno gospodinjstvo“ pomeni vse vzorčne osebe iz različnih vzorčnih gospodinjstev iz prejšnjega vala, ki so se združile v novo gospodinjstvo;
- (15) „modeliranje“ pomeni ustvarjanje informacij, ki v podatkovnem nizu manjkajo, z uporabo vsebinskih razmerij z informacijami zunaj podatkovnega niza;
- (16) „enota, za katero se zbirajo podatki“, pomeni gospodinjstvo ali osebo z nekaterimi značilnostmi, na katero se nanašajo zbrane informacije;
- (17) „referenčna oseba gospodinjstva“ pomeni osebo, od katere se pridobijo informacije na ravni gospodinjstva;
- (18) „rotacijski načrt panelnega raziskovanja“ pomeni izbiro vzorca na podlagi fiksnega števila podvzorcev, od katerih je ob izbiri vsak reprezentativen za ciljno populacijo. Vsako leto se en podvzorec iz vzorca opusti, kot substitut pa se pripravi nov podvzorec;
- (19) „val“ pomeni leto, v katerem podvzorec sodeluje v raziskavi;
- (20) „panelno raziskovanje“ pomeni več kot enoletno opazovanje podvzorca.

Člen 3

Statistični koncepti in opis spremenljivk

- 1. Države članice uporabljajo statistične koncepte iz Priloge I.
- 2. Tehnične značilnosti spremenljivk so določene v Prilogi II in se nanašajo na:
 - (a) oznako spremenljivke;
 - (b) ime spremenljivke;
 - (c) vsebino spremenljivke in njene možne vrednosti;
 - (d) enoto, za katero se zbirajo podatki;
 - (e) način zbiranja;
 - (f) referenčno obdobje.

3. Spremenljivke, pri katerih vrednosti ne smejo manjkati in za katere se podatki imputirajo, so opredeljene v Prilogi II.
4. Vse podatke o gospodinjstvu in osebne podatke v celotnem trajanju panelnega raziskovanja je mogoče povezati tako pri presečnih kot tudi pri longitudinalnih informacijah.

Člen 4

Značilnosti statističnih populacij in enot opazovanja ter pravila o respondentih

1. Ciljna populacija na področju dohodka in življenjskih pogojev obsega zasebna gospodinjstva in vse osebe, ki ta gospodinjstva sestavljajo, na ozemlju države članice.
2. Informacije na ravni gospodinjstva in oseb se pridobivajo ali zbirajo za vse člane gospodinjstva, vključno z vsemi vzorčnimi osebami in sostanovalci, kot je določeno v Prilogi II. V modelu izbranega respondenta se podatki zbirajo z individualnim anketiranjem samo izbranih respondentov, starih 16 let ali več. Za vzorčno osebo se od drugega vala pridobivajo informacije o tem, ali je navedena oseba ostala na istem naslovu ali se je od enega leta do drugega preselila na drug naslov, pa tudi o novih kontaktnih podatkih v primeru sprememb.
3. Zbirajo se informacije o članih gospodinjstva iz prejšnjega vala, ki niso več člani gospodinjstva, da se ugotovi, ali so navedene osebe umrle ali se preselile v tujino, institucijo ali na drug naslov na nacionalnem ozemlju.
4. Gospodinjstvo se vključi za pridobivanje ali zbiranje podrobnih informacij, če v njem živi vsaj ena vzorčna oseba.
5. V začetnem in odcepljenem gospodinjstvu se pridobijo ali zberejo vse informacije, potrebne za trenutne člane gospodinjstva, in vse informacije na ravni gospodinjstva.
6. Stik z gospodinjstvom ali osebo se poskusi vzpostaviti vsaj trikrat, preden se šteje, da gospodinjstvo ali oseba ne bo odgovarjala, razen če obstajajo prepričljivi razlogi, zakaj to ni mogoče (npr. zaradi nedvoumne zavrnitve sodelovanja ali okoliščin, v katerih je varnost anketarja ogrožena).
7. Kjer je dovoljeno anketiranje druge osebe, ki da podatke namesto zadevne osebe, se stopnja takega anketiranja čim bolj omeji v zvezi z:
 - (a) osebnimi spremenljivkami o dohodku;
 - (b) vsemi spremenljivkami, ki se zahtevajo za vsaj enega člana gospodinjstva, starega 16 let in več.Če se anketira druga oseba, ki da podatke namesto zadevne osebe, se evidentira identiteta osebe, ki je zagotovila informacije.
8. Podrobne značilnosti identifikacije gospodinjstev in oseb so določene v Prilogi III.

Člen 5

Referenčna obdobja

1. Referenčno dohodkovno obdobje je 12-mesečno obdobje, kot je predhodno koledarsko ali davčno leto.

2. Referenčna obdobja za spremenljivke, ki se ne nanašajo na dohodek, so določena v Prilogi II.

Člen 6

Podrobne značilnosti vzorca

1. Samo države članice, ki so model izbranega respondenta uporabljale pred [Urad za publikacije: vstavi datum začetka veljavnosti te uredbe], lahko to metodo še naprej uporabljajo v naslednjih letih.
2. Nadzorovane substitucije vzorčnih gospodinjstev ali oseb se lahko dovolijo samo v prvem letu vsakega panelnega raziskovanja, če stopnja odgovora pade pod 60 % in se pojavi eden od naslednjih položajev:
 - (a) stik z vzorčnim gospodinjstvom ali osebo ni bil vzpostavljen, ker ga/je ni mogoče locirati ali ni dosegljiv(-a);
 - (b) stik z vzorčnim gospodinjstvom ali osebo je bil vzpostavljen, vendar anketiranje ni bilo opravljeno, ker gospodinjstvo ali oseba zavrača sodelovanje, ker je celotno gospodinjstvo začasno odsotno, ker gospodinjstvo ali oseba nista zmožna odgovarjati ali ker obstajajo okoliščine, v katerih je varnost anketarja ogrožena.
3. Nabor vzorčnih gospodinjstev ali oseb za substitucijo se opredeli pred zbiranjem podatkov. Substitucija z gospodinjstvi ali osebami, ki ne spadajo v navedeni nabor, ni dovoljena.
4. Izvajajo se postopki za zagotovitev, da je postopek substitucije nadzorovan, kolikor je mogoče. Taki postopki vključujejo uporabo načrta, ki zagotavlja, da se izbrani substituti v zvezi s pomembnimi značilnostmi natančno ujemajo z gospodinjstvi ali osebami, ki jih nadomestijo.
5. Iz raziskave EU-SILC se lahko izključijo majhni deli nacionalnega ozemlja, na katerih je največ 2 % nacionalnega prebivalstva, ter francoski čezmorski departmaji in ozemlja. Navedeni izključitvi se ne uporabita hkrati.
6. Če so podskupine prebivalstva, zajete v raziskavi, v doseženem vzorcu bistveno premalo zastopane zaradi posebne neodzivnosti ali osipa, države članice sprejmejo ukrepe, kot so nadzorčenje, umerjanje ali uporaba katere koli ustrezne metode za odpravo posledične pristranskosti. Uporabljene metode, njihov vpliv in morebitne pomanjkljivosti se pojasnijo in ocenijo v poročilu o kakovosti.

Člen 7

Obdobja in metode zbiranja podatkov

1. Pri podatkih, ki jih neposredno zagotovijo respondenti, je obdobje terenskega dela časovno čim bližje referenčnemu dohodkovnemu obdobju, da se zmanjša časovni zamik med dohodkom in trenutnimi spremenljivkami.
2. Interval med pridobivanjem ali zbiranjem podatkov o določenem gospodinjstvu ali osebi za zaporedne valove se poskusi čim bolj približati 12 mesecem.
3. Podatki, ki jih neposredno zagotovijo respondenti, se zbirajo z računalniško podprtimi metodami, vključno z računalniško podprtim osebnim anketiranjem

(CAPI), računalniško podprtim telefonskim anketiranjem (CATI) in računalniško podprtim spletnim anketiranjem (CAWI). Vse izjeme se utemeljijo.

Člen 8

Pravila o nadaljnjem anketiranju

1. Vzorčne osebe, sostanovalci in vzorčna gospodinjstva se v celotnem trajanju panelnega raziskovanja za namen raziskave opazujejo v skladu s pravili iz odstavkov 2 do 7.
2. Vzorčnim osebam, ki se preselijo v zasebno gospodinjstvo na nacionalnem ozemlju, zajetem v raziskavi, se sledi na lokacijo navedenega gospodinjstva.
3. Vzorčne osebe, ki so začasno odsotne iz gospodinjstva, vendar se še vedno štejejo za člane gospodinjstva, se zajamejo v raziskavo v navedenem gospodinjstvu.
4. Vzorčne osebe, ki niso več člani zasebnega gospodinjstva ali so se preselile v kraj zunaj nacionalnega ozemlja, zajetega v raziskavi, ali v institucijo, se izključijo iz raziskave.
5. Sostanovalci, ki živijo v gospodinjstvu, v katerem je vsaj ena vzorčna oseba, se spremljajo.
6. Sostanovalci, ki živijo v gospodinjstvu, v katerem ni nobene vzorčne osebe, se izključijo iz raziskave.
7. Vzorčno gospodinjstvo se iz raziskave izključi v naslednjih primerih:
 - (a) gospodinjstvo niti v enem letu ni bilo popisano iz enega od naslednjih razlogov:
 - (1) naslova ni bilo mogoče najti;
 - (2) stavba na naslovu ni bila stanovanjska ali v njej ni živel nihče;
 - (3) ni bilo informacij o tem, kaj se je zgodilo z gospodinjstvom (gospodinjstvo se je izgubilo);
 - (4) gospodinjstvo je zavrnilo sodelovanje;
 - (b) stik z gospodinjstvom ni bil vzpostavljen v prvem letu panelnega raziskovanja ali v dveh zaporednih letih panelnega raziskovanja iz enega od naslednjih razlogov:
 - (1) dostop do naslova ni bil mogoč;
 - (2) celotno gospodinjstvo je bilo začasno odsotno ali ni moglo odgovarjati zaradi nezmožnosti ali bolezni ali iz drugih resnih razlogov.

Člen 9

Skupni standardi za urejanje, imputiranje, uteževanje in ocenjevanje podatkov

1. Po potrebi se za podatke uporabi imputiranje, modeliranje ali uteževanje.
2. Če zaradi neodgovora v zvezi z dohodkovnimi spremenljivkami na ravni sestavine manjkajo podatki, se uporabijo ustrezne metode statističnega imputiranja.

3. Če se katera koli spremenljivka za neto dohodek na ravni sestavine zbere neposredno, se za pridobitev potrebnih ciljnih bruto spremenljivk uporabijo ustrezne metode statističnega imputiranja in/ali modeliranja ter obratno.
4. Če v vzorčnem gospodinjstvu ni odgovora na posamezni vprašalnik, se za oceno skupnega dohodka gospodinjstva uporabijo ustrezne statistične metode statističnega uteževanja ali imputiranja.
5. Postopek, ki se uporablja za podatke, ohranja varianco in korelacijo med spremenljivkami. Metode, ki v imputirane vrednosti vključujejo „sestavine napake“, imajo prednost pred tistimi, ki preprosto pripišejo predvideno vrednost.
6. Metode, ki upoštevajo korelacijsko strukturo (ali druge značilnosti skupne porazdelitve spremenljivk), imajo prednost pred mejnim ali univariatnim pristopom.

Člen 10

Formati za posredovanje informacij

1. Države članice Komisiji (Eurostatu) v elektronski obliki posredujejo podatke, ki ustrezajo značilnostim spremenljivk iz Priloge II.
2. Države članice Komisiji (Eurostatu) podatke prek enotne vstopne točke posredujejo v obliki datotek z mikropodatki (vključno z ustreznimi utežmi), pri čemer uporabijo standard za izmenjavo statističnih podatkov in metapodatkov, da jih lahko Komisija (Eurostat) pridobi po elektronski poti. Podatki morajo biti v celoti preverjeni in urejeni.
3. Države članice vsako leto posredujejo vse podvzorce iz rotacijskega načrta za zadevno leto, ne glede na njihovo trajanje. Vsi podvzorci se posredujejo skupaj.
4. Države članice predložijo metapodatke, potrebne za mikrosimulacijo, v skladu s posebnostmi države in ustrezno klasifikacijo za spremenljivke o socialnih prejemkih, pri čemer uporabijo standarde za izmenjavo iz odstavka 2.

Člen 11

Poročanje o kakovosti

1. Države članice uporabljajo merila za oceno kakovosti in upoštevajo podrobno vsebino poročila o kakovosti iz Priloge IV.
2. Države članice Komisiji (Eurostatu) posredujejo referenčne metapodatke v zvezi s kakovostjo, zahtevane s to uredbo, pri čemer uporabljajo standard za izmenjavo statističnih podatkov in metapodatkov. Metapodatke pošljejo prek enotne vstopne točke, da jih lahko Komisija (Eurostat) pridobi po elektronski poti.

Člen 12

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 16.12.2019

Za Komisijo
Predsednica
Ursula VON DER LEYEN